

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Ira quando sit permssa, & quando prohibita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

næ damnationis.

*Peccatum inuidiæ indubitanter tam à
Deo quàm ab hominibus
damnatur.*

Inuidia (qua homo tristatur de prosperitate alterius similis seu æqualis vel sub aliis verbis, qua homo tristatur de bono alterius quasi diminuat propriam excellentiam) peccatum est: quia tristatur quis de bono alieno, de quo debet potius gaudere. Et est ex suo genere peccatum mortale: quia contra charitatem, qua bonum proximorum diligere tenemur. Et propriè inuidia est quum aliquis dolet quod alius prosperetur, non propter aliud, sed propter hoc solum quod ille parum à se distans, bonum seu melius habet: apprehendit enim inuidus quasi illius bonum sit suæ diminutio excellentiæ. Qui autem tristatur de bono alterius propter aliquam conditionem adiunctam (puta propter damnum inde sequens, aut quia caret ipse, aut quia indignus habet) non est inuidus. Et sunt tres: scilicet timidus, æmulus, & nemesius, de quibus in suis vide locis. Et sicut contingit in aliis vitiis, ita hic intellige inuidiam ex voluntatis cōsensu esse peccatum mortale: sine deliberatione autem esse veniale: vt in motibus passionum imperfectis, & similiter in rebus minimis. Nec inuenitur inuidiam humanam habere plures species. Dico autem humanam propter inuidiam fraternæ gratiæ, qua quis tristatur de diuinæ gratiæ diffusionem seu participationem: quomodo hæc inter peccata contra Deum est & ponitur peccatum in Spiritum sanctum, & est grauissimum.

*Ira quando sit permissa,
& quando prohibita.*

IRa, passio est naturalis, qua appetimus vindictam. Et si ratione reguletur, non est peccatum: sed si à recta ratione exorbitet, peccatum est. Potest enim vindicta iusta rectè appeti sicut etiam potest rectè infligi. ut quum pater, aut Prælatus irascitur contra filium aut subditi delicta, & punit. Dupliciter autem discordare potest à recta ratione. Primò, quantum ad vindictam appetitam: quia scilicet quispiam appetit vindictam iniustam: siue sit iniusta secundum se: puta quia appetit quod quis occidatur, quum non mereatur mortem: siue sit iniusta quantum ad actorem: puta quia licet mereatur mortem, non tamen ab homine privato: siue sit iniusta quantum ad intentionem, appetit illam non ut iustam, sed ut satiativam sui animi. Et sic ira est peccatum mortale, quia contra charitatem: ita tamen quòd propter imperfectionem actus, vel ex parte rati, quia non ex consensu rationis (ut contingit in passionibus antequàm verè consentiamus) vel ex parte vindictæ, quia minima est ut contingit in punitionibus minimis, quæ si fierent, quasi pro nihilo haberentur) peccatum solummodo veniale intelligas, sicut in cæteris vitiis humanis. Secundò potest à recta ratione ita discordare quantum ad modum irascendi: puta quia nimis ardentè intus quis irascitur, aut secundum exteriores motus nimis excandescit, & sic si excessivus modus est nudus, peccatum est veniale. Si autem huic excessui adiaceat aliquid contra dilectionem Dei vel proximi (ut blasphemia, aut maledictio ex animo) esset ex adiacenti mortale mortalis.

*Vitium ironiæ quod dicatur, & an
semper vertatur in
peccatum.*

Aa 4

Ironia